

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Redakcja i Administracja ul. Piotrkowska Nr. 106.
Konto czekowe w P. K. O. Łódź, Nr. 61.119

Cena 25 groszy

Telefony „Głosu Polskiego” — Redakcja dzienna 19-78
nocna redakcja i drukarnia od godz. 9 wiecz. 7-99
administracja i ekspedycja 1-99

Mobilizacja sił politycznych

Olbrzymi zjazd P. O. W. w Warszawie -- Doniosłe przemówienia wybitnych osobistości -- Kto może należeć do P. O. W.?

Marszałek Piłsudski obrany honorowym prezesem organizacji

Warszaw. korespondent „Głosu Polskiego” (S. B.) telefonuje:

Wczoraj w sali balowej Głównego inspektoratu sił zbrojnych odbył się wielki zjazd POW., który w powojennych dziejach tej organizacji pozostanie pamiętny na zawsze.

Zjazd był niezwykle liczny. Gdy o godzinie 12 m. 35 w południe PRZYBYŁ NA SAŁĘ P. PREZIDENT RZECZYPOSPOLITEJ w otoczeniu pp. pułk. Wieniawy-Długoszowskiego, min. Sławoj-Skiadkowskiego, Jaroszewicza i in., gdy ZABRZMIAŁY PODNIOŚĆE TONNY HYMNU PANSTWOWEGO — WSTAŁO PRZESZŁO 2000 OSÓB — DELEGATÓW I GOŚCI.

Barczo liczna była m. in. DELEGACJA ŁÓDZKA.

Wśród obecnych zauważyliśmy m. in. następujących łódzian lub też obywateli naszego województwa pp. dr. Fichnę, mjr. Cieślaka, red. Piątkowskiego, kpl. Lutomskiego, panią Fornalską, Fornalskiego, Berkowicza, Groblewskiego, Petrykowskiego, Słaskiego, Sarne, starostę Marka (Koło), starostę Łódzkiego (Słupca), Ładzińskiego (Wieluń), Nowackiego (Kalisz), pos. Rutkowskiego (Turek) i in.

Zagajenie

Zjazd zagaił prezes Polskiej Organizacji Wolności p. Pohoski, przypominając dzieje POWolności od r. 1922. Dalej odbyły się wybory do prezydium.

Honorowym przewodniczącym zjazdu obrano p. gen.

RYDZA ŚMIGŁEGO.

Do honorowego prezydium powołano pp. pos. SŁAWKA i SIEROSZEWSKIEGO.

Faktycznym przewodniczącym obrad został

p. GEN. STACHEWICZ,

a zastępcą jego p. pos. Kościalkowski.

Do prezydium powołano pp. pos. Jędrzejewicza, inż. Pohoskiego, dr. FICHNE, gen. Krok - Paszkowskiego, PUŁK. KOCA, i Mongirda.

Sekretarzowali pp. Wyrzykowski, dr. Rogowski, Jaroszewiczowa

Przemówienia powitalne

Właściwe obrady rozpoczęły się OD PRZEMÓWIEN POWITALNYCH I W TYCH PRZEMÓWIENIACH SPOCZYWAŁY NAJWAŻNIEJSZE AKCENTY POLITYCZNE ZJAZDU.

W IMIENIU RZĄDU stanął na trybunie mówców p. minister

GEN. SŁAWOJ - SKŁADKOWSKI.

który m. in. powiedział:

— POW. BYŁA JEDNEM Z RAMION KLESZCZY, KTÓREMI WYCIĄGNIĘTO POLSKĘ Z WIEKOWEJ NIEWOLI DRUGIM RAMIENIEM BYŁY LEGJONY.

B. komendant główny POW., GEN. RYDZ - ŚMIGŁY

oświadczył:

— LEGJONY I POW. BYŁY TO DWA STRUMIENIE, Z TEGO SAMEGO WYPŁYWAJĄCE ŹRÓDŁA; Z TĄ TYLKO RÓŻNICĄ, ŻE KIEDY LEGJONY BYŁY STRUMIENIEM NADZIEMNYM I JAWNYM, POW. KRYŁO SIĘ Z KONIECZNOŚCI POD ZIEMIĄ.

Gen. Rydz-Śmigły jest zdania, że WALKA O POLSKĘ JESZCZE NIE JEST SKORCZONA. MUSIMY WCIAŻ WALCZYĆ, A NIE ZAPOMINAJMY, ŻE OPANOWANIE PRZYSZŁOŚCI MUSI NASTĄPIĆ SIŁA. LOSY POLSKI DZIERŻY W SWEJ MOCARNEJ I DOBREJ DŁONI NASZ WÓDZ, A WY, PEOWIACY I LEGJONISCI, NIE ZECHCIECIE BYĆ TYMI, KTÓREMI ŻYCIE DZISIEJSZE POMIATA, CHOCIAŻ JESTEŚCIE TE GO ŻYCIA TWÓRCAMI!

P. pos. SŁAWEK, witając zjazd, wyraził pogląd, iż mamy wśród nas ludzi, przez niewolę złamanych. CI LUDZIE JUŻ TWÓRCZE GO ŻYCIA Z SIEBIE NIE WYDOBĘDĄ, ALE MY MUSIMY WALCZYĆ ZAWSZE I DO KONCA O TE CELE, KTÓRE PRZYŚWIECJA JĄ NAM OD KOLEBKI, NIE TYLKO O POLSKĘ NIEPODLEGŁĄ, ALE I MOCARSTWOWĄ I BOGATĄ...

Z pośród dalszych powitań wyróżnić należy przemówienia kpt.

Ryszkiewicz (w imieniu Federacji richa, ppułk. Głęzka, red. Czackiego (w imieniu Związku Strzeleckiego), p. generałowej Hubickiej (w imieniu Rodziny Wojskowej), pułk. Krzyżanowskiego (w imieniu Zw. Heterczyków), Jaroszewiczowej, kpt. Grzybowski, pos. Czermińskiego i in.

Depesze powitalne nadesłali na Zjazd: ks. biskup Bandurski, gen. Sosnkowski, marszałek senatu Szymański, wojewoda Raczkiewicz, gen. Nerwid Neugebauer, wojewoda, pułk. Nakonecznikoń i wiele innych osobistości.

Obróńców Ojczyzny), pułk. U-

Mowa pułk. Koca

„Gwoździem” Zjazdu i jego całym aktualną treścią był ciekawy referat pułk. Koca pt. „POW. w dobie walki o niepodległość i działość”.

Mówca przypomina, że dla społeczeństwa, stwardniałego i zepsutego w niewoli, peowiaci, jak i legjoniszczyki, byli zawsze elementem niepożądanym, dlatego że poprostu burzyli „spokój”.

Czy spokój ten był spokojem do sytu pragnień narodowych? Nie! Był to raczej spokój cmentarza.

I ten właśnie spokój został zburzony niemiłosiernie, często wbrew rozsądkowi. Młodość i zapał rozsądziły opokę niewoli i dokonały rzeczy, zdałoby się niemożliwych.

Społeczeństwo nie brało w tej pracy wielkiego udziału. Społeczeństwo jeszcze się całkowicie nie zmieniło. Musi się wypalić to, co jest nędzne, liźliwie i niegodne miana prawdziwego, nowoczesnego polaka. Niema jednak czasu czekać aż się to samo stanie. Życie daży szybką drogą i my musimy nadażyć za tym życiem.

OPIERAMY SIĘ NA NAJWAŻNIEJSZEJ NASZEJ OPOCE, JAKĄ JEST MARSZAŁEK PIŁSUDSKI.

Wódz nasz stoi na straży wielkich idei. On nas prowadzi, On nas prowadzić będzie.

A my, Jego podkomendni nie jesteśmy weteranami.

NAM NIE WOLNO STAĆ I PATRZEĆ.

My staniemy, kiedy będzie potrzeba jeszcze raz

NA SZANCU PANSTWOWEGO DOBRA, TAK JAK JE NASZ KOMENDANT ROZUMIE.

Mowa pułk. Koca wywarła potężne wrażenie na zgromadzonych. Przez salę przebiegł jakgdyby jakiś fluid... W powietrzu unosiło się coś więcej, aniżeli przekonanie i uczucie: unosiła się

GŁĘBOKA WIARA, TA KTÓRA SPRAWIA CUDA, A KTÓRA NIGDY SIĘ NIE ZAŁAMUJE!...

Grzmące, frenetyczne oklaski...

Pan Prezydent Rzeczypospolitej który uważnie przysłuchiwał się obrędom wstaje. Żegna się z otoczeniem zjazdowym i wychodzi, od prowadzony przez całe prezydium aż do wyjścia z gmachu.

Sprawy organizacyjne

Zjazd przeszedł do spraw wewnętrznych, organizacyjnych. Referuje p. Dolanowski. Głównym tematem dyskusji, a później przedmiotem najważniejszej uchwały Zjazdu, była kwestja, kto mieć będzie prawo należenia do POW. Olbrzymią większością głosów przyjęto nowy punkt statutu, na podstawie którego członkiem P. O. W. może być tylko ten, kto należał do POW. jeszcze przed uzyskaniem niepodległości, a więc w okresie zaborcami.

Wśród innych uchwalonych rezolucji na uwagę zasługują następujące momenty:

Zebrani peowiaci nie uważają walki o ugruntowanie Ojczyzny za ukończoną i wytrwale stać będą gotowi na rozkaz, przy Komendancie...

Zebrani uważają, że ustrój Rzeczypospolitej Polskiej w ciągu dzieściolecia swego istnienia aż nadto uwypuklił swe złe strony. Przedewszystkiem zlikwidować musimy sejmokrację i ukrócić partyjniactwo, działające na wyraźną szkodę państwa.

Zjazd uchwalił wysłać DEPESE HODOWNICZE do Marszałka Piłsudskiego, ks. biskupa Bandurskiego, premiera Bartla i gen. Sosnkowskiego.

Nowe władze P. O. W.

Wybrano nowe władze POW. w następującym składzie: PREZES HONOROWY: MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI.

Prezes rzeczywisty Zarządu głównego: pułk. Koc.

Zarząd: pp. Budzyński, Grodecka, Łukaszczyk, Błońska, Wyrzykowski, inż. Pohoski, Bąkowski, Dublasiewicz, dr. Fichna, Jenicz, Zgorzelski, red. Wojnicz.

Zastępcy Zarządu: pp. Mongirdowa, Siedlecki, Zembinski, Sujkowska, Jaroszewiczowa, Lis-Błoński, Firychowa.

Pozatem nowy statut POW. przewiduje wurylistów — członków za rządu żywońców, którymi są następujący byli oficerowie Komendy Głównej i komend naczelnych: gen. Rydz-Śmigły, pułk. Koc., gen. Stachewicz, pos. Kościalkowski, wojewoda Józefski, Adam Skwarczyński, pos. Sławek, pos. Jędrzejewicz, Hołowko, Ela Kwiatkowska-Stefanowiczowa, ppłk. Jędrzejewicz.

Do komisji rewizyjnej weszli pp. Zacharzewski, Herbut, sen. Boguszewicz, pos. Kierzkowski, gen. Krok-Paszkowski.

Członkami honorowymi zostali obrani: pani Piłsudska oraz pp. gen. Sosnkowski, min. Moraczewski i Sieroszewski.

Zjazd skończył się rautem.

Dr. med.

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczop. ciowych przeprowadził się na **Andrzeja 5** (Tel. 59-40). Przyjmuje od 8-10 od 5-9 wiecz. Oddzielna poczetalnia dla pań.

Fundusz dyspozycyjny Marszałka w budżecie min. spraw wojskowych zebrany będzie w drodze składek dobrowolnych

Warszaw. korespondent „Głosu Polskiego” (S. B.) telefonuje:

Wobec odrzucenia przez ciała ustawodawcze przy debatach budżetowych funduszu dyspozycyjnego p. ministra spraw wojskowych

Marszałka Piłsudskiego, zarząd główny Federacji b. wojskowych uchwalił zwrócić się z apelem do społeczeństwa, a przedewszystkiem do byłych wojskowych, aby fundusz taki został zebrany w dro-

dze DOBROWOLNYCH SKŁADEK PUBLICZNYCH. Jak wiadomo, fundusze dyspozycyjne idą przeważnie NA WALKĘ ZE SZPIEGOSTWEM W KRAJU.

Kryzys na rynku pieniężnym

wywołany został: wzrostem weksli długoterminowych i protestów oraz zmniejszeniem dyskonta przez banki

Sytuacja na rynku pieniężnym w ostatnich tygodniach znacznie się pogorszyła. Ciężkość gotówkowa przybrała dawno już nienotowane rozmiary. Świadczą o tem najlepiej liczne bankructwa, upadłości i nadzory sądowe, oraz wielka fala protestów wekslowych.

W pierwszej połowie marca oddało się pod nadzór sądowy w samej tylko stolicy kilkanaście firm, a podobna ilość przypada na Łódź, nie mówiąc już o innych miastach.

W styczniu bież. roku zaprotetstowano w Polsce ogółem 356.691 weksli (w grudniu ub. r. 313.128) na łączną sumę 76.787.000 złotych (w grudniu 67.668.000 zł.). Najwięcej zaprotetstowano weksli w Warszawie 76.076 na sumę 19.954.000 zł., a następnie w Łodzi 28.528 na kwotę 5.066.000 zł. Z dotychczasowych danych można wnioskować, że ilość protestów w lutym i marcu będzie jeszcze znacznie większa.

Ultimo lutego, zwłaszcza w Łodzi i w Warszawie było bardzo ciężkie. W wielu wypadkach kupcy prosili o prolongatę swych zobowiązań lub dopuszczali weksle do protestu. Wobec dużej ilości protestów, banki, przemysł, a w następstwie hurtownicy, musieli zmobilizować odpowiednio pogotowie kasowe, ażeby być przygotowanym na wszelkie ewentualności.

Banki ekcyjne zmuszone wzmożnić płynność swych rezerw, a z drugiej strony dążąc do zmniejszenia ryzyka, przeprowadziły znaczne restrykcje kredytowe. Fakt ten odbił się natychmiast na prywatnym rynku dyskontowym, który z jednej strony zareagował wydatnym podniesieniem stopy procentowej, z drugiej strony zmniejszeniem podaży gotówki. Gdy bowiem do niedawna prywatny rynek dyskontowy w wielkim centrum przemysłowym, jakim jest Łódź, pokrywał około 40 proc. całego zapotrzebowania na kredyty, to w lutym i marcu spadł stosunek ten na 10 do 15 proc., przyczem stopa procentowa wzrosła do 3 proc. miesięcznie za dobre weksle, gdy normalnie wynosiła 1 i trzy czwarte do 2 proc. Zaznaczyć należy, że kapitałisci prywatni dyskontują wyłącznie materiały pierwszorzędny a drugorzędny tylko w nielicznych wypadkach po przeprowadzeniu wywiadów itp.

Na ściśnięcie się rynku i ogólnie pogorszenie sytuacji pieniężno-kredytowej wpłynęły następujące przyczyny:

1) Duże mrozy i zasypanie śnieżne, które zahamowały normalny ruch we wszystkich prawie dziedzinach handlu; kupcy bowiem z powodu nie mogli przyjeżdżać do stolicy i ośrodków przemysłowych po towar, wskutek przerwy w komunikacji lub też wstrzy-

mali się od zakupów, czekając na ocieplenie;

2) Spadek cen zboża spowodowany niemożnością wywozu zagranicę (wskutek wysokich cel wywozowych) i słabym popytem na rynku wewnętrznym, wywołał dotkliwy głód gotówkowy wśród rolników; wprawdzie w ostatnich dniach rząd zezwolił na bezcłowy wywóz określonych ilości zboża, a z drugiej strony ceny na rynku wewnętrznym osiągnęły dość znaczną zwwyżkę, jednakże teraz znowu poprawie sytuacji stała na przeszkodzie trudność transportowa;

3) Wskutek zubożenia głównego konsumenta, rolnika, zmniejszyły się znacznie obroty w przemyśle i handlu;

4) Duże płatności zagraniczne w związku z zakupami, dokonywanymi przez importerów w okresie przedświątecznym i w styczniu spowodowały wzmoczenie popytu na gotówkę;

5) Obieg weksli długoterminowych był wciąż jeszcze wielki; wprawdzie niektóre gałęzie produkcji rozpoczęły walkę z tą plagą i na podstawie zawartej konwencji ustalono warunki sprzedaży, zmierzające do likwidacji nadmiernej ilości weksli długoterminowych, jednakże, w praktyce, ze względu na słabe obroty handlowe małe zainteresowanie ze strony konsumenta i wielką konkurencję nie dało się tego przeprowadzić;

6) Na rynku odbiło się ujemnie zbyt szerokie rozpowszechnienie się sprzedaży na raty, nieależycie zorganizowanej, bez odpowiedniego wywiadu i wielu innych czynników, mogących zmniejszyć ryzyko. Wskutek tego, towar dostaje się w ręce niesolidnych odbiorców i stał wysoka cyfra protestów.

7) Wreszcie jedną z najgłośniejszych przyczyn pogorszenia się sytuacji na rynku pieniężnym było zmniejszenie dyskonta przez banki i dyskontów prywatnych, o czym pisaliśmy na wstępie.

Wkłady w bankach prywatnych utrzymały się w ostatnich miesiącach prawie na niezmiennym poziomie; mniej intensywny dopływ funduszy ze źródeł krajowych był bowiem kompensowany w pewnym stopniu przez dopływ krótkoterminowych kredytów zagranicznych. Natomiast przyplwy z zagranicy większych pożyczek długoterminowych narażenie spodziewać się nie można z powodu niekorzystnej konjunktury emisyjnej na rynkach światowych.

Jak wyżej wspomnieliśmy dopływ kapitałów krajowych do banków jest mały. Jedną z przyczyn tej niechęci do lokaty w bankach jest wysokie opodatkowanie wkładów. Na jednym z posiedzeń Centralnym Zw. Polsk. Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów przytoczono zestawie-

nie ilustrujące opodatkowanie lokat w bankach polskich: od kapitału 200.000 zł., umieszczonego na 8 proc. w banku, uzyskuje się dochód 16.000 złotych. Podatek od dochodu z wkładów wynosi 10 proc., czyli w tym razie 1.600 złotych, 10 proc. dodatek do podatku zwiększa tę sumę jeszcze o 160 złotych. Podatek dochodowy od sumy 14.240 zł. (po potrąceniu wyżej wspomnianych podatków w kwocie 1.760 zł., wynosi 945 zł., a razem z 10 proc. podatkiem od tego podatku 1039,50 zł. Po wprowadzeniu stałego podatku majątkowego w wysokości pół procent od kapitału (w tym wypadku 200.000 zł.), trzeba będzie zapłacić z dochodów jeszcze 1000 złotych. Razem więc wszystkie podatki od dochodu 16.000 zł., wyniosą 3799 zł., czyli 23,7 proc.

Wkłady w kasach oszczędnościowych osiągnęły dalszy wzrost. Wkłady oszczędnościowe w P. K. O. zwiększyły się w ciągu lutego o 4 miliony złotych do kwoty 130 milionów złotych, a równocześnie liczba uczestników ruchu oszczędnościowego, wzrosła z 308.000 w końcu stycznia na 319.000 w końcu lutego. Wkłady oszczędnościowe w 85 kasach oszczędności zrzeszonych w Związku Polskich Kas Oszczędnościowych we Lwowie wzrosły w ciągu stycznia b. r. o 5,8 milj. do łącznej kwoty 187,3 milj. złotych.

A. Z. W.

Likwidacja band komunistycznych które dokonały szeregu napadów rabunkowych

LUCK, 17 marca. (Tel. wł.) Policja wpadła na trop dwóch jacejek bolszewickich, które od dłuższego czasu zajmowały się propagandą komunizmu oraz akcją dywersyjną.

Obie organizacje dokonywały zamachów rabunkowych, morderstw i podpaleń.

Po dłuższej obserwacji policja łucka otoczyła we wsiach Maio-

wie i Biłczy chaty, w których mieściły się kryjówki bolszewickich dywersantów.

Skoro wywiadowcy wpadli niespodziewanie do jednej z chat z bronią, gotową do strzału, znaleźli tam sztab obu jacejek, obrabiających nad zamachem bombowym na nauczyciela we wsi Malowie. — Wszystkich komunistów aresztowano.

„Tczew” uratowany! Statek polski holowany do portu kilofskiego

KILONJA, 17 marca. — Holownik „Heros” donosi radiotelegraficznie, że lody odcisnęły mu powrót do Warnemuende, wobec czego wraz z okrętami wyswobodzonymi na wysokości Darser-Ort, wśród których znajduje się również „Tczew”, zdążył obecnie do portu kilofskiego.

Pancernik „Elcass” toruje drogę całej kawałkady przez ciężko jeszcze zablokowane lodami morze.

Przybycie „Tczewa” do Kilonii spodziewane jest w ciągu dnia jutrzejszego.

Włamanie do kasy oszczędności w Nowym Sączu

KRAKÓW, 17 marca. (PAT.) — W nocy z dnia 13 na 14 b. m. włamano się do Miejskiej Kasy Oszczędności w Nowym Sączu, gdzie po rozbięciu kasy ogniotrwałej skradziono w gotówce 14.336 zł., 234 dol. i 1.493 koron czechosłowackich. Sprawcy pracowali w rękawiczkach, nie pozostawiając na miejscu jakichkolwiek śladów. Śledztwo w toku.

Wyrok w procesie „Hromady” Postowie Taraszkiewicz, Rak-Michałowski i Wołoszyn skazani na 6 lat więzienia

WILNO, 17 marca. (Tel. wł.) — Dziś o godzinie 9.20 ogłoszony został w wileńskim sądzie apelacyjnym wyrok w procesie białorusko-tobolniczej włościarskiej Hromady.

Zgodnie z tym wyrokiem czterej posłowie Taraszkiewicz, Rak-Michałowski, Miotta i Wołoszyn, którzy w pierwszej instancji zasądzeni zostali po 12 lat ciężkiego więzienia oraz sekretarz Hromady Burszewicz i radca prawny Opitczyk, którzy zasądzeni zostali po 8 lat ciężkiego więzienia, obecnie

zasądzeni zostali wszyscy po 6 lat ciężkiego więzienia.

Pozatem sąd apelacyjny złagodził karę w stosunku do innych w ten sposób że 11 oskarżonych, którzy zasądzeni zostali po 6, 5 i 4 lata ciężkiego więzienia skazani zostali po 3 lata więzienia zwykłego. 13 oskarżonych skazanych zostało po 2 lata więzienia, 7 uniewinniono całkowicie oraz skargę apelacyjną urzędu prokuratorskiego w stosunku do 5 oskarżonych, którzy zostali w sądzie okręgowym uniewinnieni, sąd odrzucił.

Pani Zubkow w rękach szantażysty straciła swój cały majątek

BERLIN, 17 marca. — Konkurs do majątku b. księżniczki Schamburg-Lippe — pani Zubkow otwarty na żądanie administracji dworu Bückeburg, która pożyczyla jej 16.000 marek pod zastaw sznurą perłi podwójnej wartości.

Do masy konkursowej zgłoszono obecnie także inne pretensje, a mianowicie 137.000 marek za na-

bytą stał się wyścigową i około 80.000 długów wekslowych.

Weksle wystawiał bez ograniczeń generalny plenipotent księżniczki niejaki Iwanow, przyjaciel Zubkowa.

Iwanow, udający naprzemiennie rosyjskiego adwokata lub lekarza, poradził pani Zubkow przeprowadzenie sanacji swych finansów przez nabycie stałej wyścigowej.

Wisła ruszyła Oddziały saperów czuwają nad bezpieczeństwem ludności

KRAKÓW, 17 marca. (PAT.) — Pod działaniem promieni słonecznych lód silnie topnieje i kruszeje, a Wisła na przecięciu 36 km. od Przemysłu do Chrząstowa

uwolniła się od lodów.

Na wszystkich rzekach Górnej Wisły stan wód jest bardzo niski. Jakkolwiek obecne warunki atmo-

sferyczne sprzyają nadzwyczajnie spokojnemu splywowi wód i lodów to jednak na wszelki wypadek wojewódzki komitet zabezpieczenia mosty, wysyłając oddziały saperów do szeregu miejscowości m. in. do Jasła, Dębicy, Nowego Sącza, Oświęcimska, Dembrzycy i Podlasie Kęckiego.

„ODEON — WODEWIL”

PRZYJAZD 2

GŁÓWNA 1

PREMIERA!

Najlepszy skoczek świata!

PREMIERA!

Groźny rywal „HARRY PEEB” i LUCJANA ALBERTINIGOD

CARLO ALDINI

w swym najnowszym filmie produkcji 1929 r. — p. t.

DWA PIEKIELNE DNI

Sensacyjno-sensacyjny film o wybitnie fragującej treści i ładnej wystawie

Nad program:

FARSA

Nad program:

U W A G A! Wyświetlają kinoteatry „ODEON” i „WODEWIL” jednocześnie.

„CORSO”

ZIELONA 2

Premiera!

Najlepszy jeździec świata!

Ken Maynard

ze swym fenomenalnym konikiem TARZANEM w filmie p. t.:

„WALKA O STEP”

sensacyjno-awanturycznym dramacie z okolic Nowego Mejsyka

Nad program: FARSA.

Protestacyjny wiec towarz. „Lokator” przeciwko projektowi podwyżki komornego

Projekt podwyższenia czynszu komornianego, oraz utworzenia specjalnego funduszu, przeznaczanego na rozbudowę tanich mieszkań, wywołała liczne i masowe protesty. Wyrazem masowego protestu Łodzi był wiec zorganizowany przez towarzystwo „Lokator”, który się odbył wczoraj w sali Filharmonii.

Sala wypełniona została po brzeży. Po otwarciu wiece i objęciu przewodnictwem przez p. Zakrzewskiego zabrali głos kolejno: poseł Kowalski, wiceprezydent Rapacki i p. Waleczak.

Rozszerzenie obrotu czekowego

Czeka P. K. O. na 5 i 500 zł. Jak się dowiadujemy P.K.O. prowadzi niebawem działalność dla obrotu pieniężnego w kraju i nowa cja.

Aż na razie stała czeka, opiewająca na kwotę od 5 do 500 zł, odpowiadająca poręczonym walcikom banknotów polskich. Każdocienka taka, wydawana posadcomzom kanc będą płatne w każdej chwili w centrali i we wszystkich jej oddziałach, będą one surogatami pieniądza przyczyniającym się do zwiększenia obrotu banknotowego. (p)

Dziury apłak

Dziś w nocy dziury są następujące apteki: Sr-ów Wólcickiego, Napierkowskiego 27, W. Danielskiego, Piotrkowska 127, P. Illickiego i J. Cymera, Wólczańska 37, Sr-ów Lelweber, Pl. Wolności 2, Sr-ów Hartmana, Młynarska 1, J. Kahana, Aleksandrowska 81. Poza tym stale dziurują następujące apteki: A. Sadowskiej, Zgierska 57, H. Dutkiewicza, Zgierska 97, Z. Górczyńskiego, Przejazd 59, A. Szymańskiego, Przedzasiłana 75, A. Buessego, Rzgowska 59.

REFLEKJE

ZASADY

Mija dwadzieścia pięć lat od czasu, kiedy wolnomyślicielstwo europejskie wkroczyło na teren zorganizowanej pracy międzynarodowej. W roku 1904-tym odbył się w Rzymie międzynarodowy kongres wolnej myśli, na którym ustalono zasady tej pracy. W szeregu rezolucji i deklaracji zostały wyłożone podstawowe hasła wolnej myśli, następnie szerzona w krajach Europy zarówno przez książki, broszury, odczyty, zgrupowania, jak z trybuny parlamentarnej, kiedy chodziło o zmiany w ustawodawstwie, z temi hasłami zgodne. Już wówczas, na pierwszym kongresie rzymskim sporo czasu zajęło odpiertanie oszczerstw i zarzutów, jakie padły ze strony międzynarodowego klery. Organizacja wolnomyślicielska usiłowała przedstawić opinię jako zespół wypracowanych i demoralizacji, którzy dążą do wywołania anarchii, więc — zniszczenia obywatelskich, podważenia państwowego autorytetu w życiu społecznym, zburzenia rodziny i t. p. Wówczas oszczerstw i zarzutów było

słowej. Już obecnie najniższe zarabiające warstwy pracujące, nie są w stanie sprostać podwyżkom dającym do 100 proc. komornego przedwojennego i domagają się wstrzymania wzrostu tych podwyżek. Zebrani z najwyższym oburzeniem protestują przeciwko samej podstawie tego niedostatecznie przemyślanego projektu i wzywają rząd, oraz wszystkie czynniki ustawodawcze Rzeszy do uniemożliwienia wejścia w życie tego projektu.

Imieniny marsz. Piłsudskiego w Łodzi

Dziś wieczorem o godzinie 18-ej wyruszą na młasto orkiestry wojskowe, policyjne i strzeleckie, aby odegrać na ulicach miasta capotychczas z okazji imienia Marszałka Piłsudskiego. Jutro przed południem urczy się nabożeństwo w świątyniach wszystkich wyznań.

Komuniści z nożami w ręku usiłowali rozbić zebranie włóknarzy

Onegdaj w lokalu „Kulturę” przy ul. Bezczyńskiej odbyło się zebranie robotników włókienniczych. W czasie trwających obrad wdarda się na salę grupa komunistów którzy usiłowali rozbić zebranie. Między włóknierzami a komunistami wywiązała się bójka, w czasie której jeden z robotników otrzymał cios nożem w twarz. Na sali powstała panika. Zaalarmowana krykoma policja rozwiązała zebranie, aresztując jednego z napastników przy którym znaleziono zakrwawiony nóż. Aresztowanego odprowadzono do komisariatu, a zebranie rozwiązano. (p)

Wielki młyn motorowy spłonął doszczętnie

KATOWICE, 14. marca. — Ubiegłej nocy spłonął w Rybniku olbrzymi młyn motorowy, własność Karola Osłłocha. Pomimo, iż w akcji ratunkowej brało udział 5 brygad straży pożarnej zmobilizowanych z okolicy, młyn spłonął doszczętnie razem z maszynami i 200 centnarami żyta.

Rezolucją tę zebrani postanowili przesłać drogą telegraficzną do P. Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu.

W chwili gdy przewodniczący, uwaiał wiec za zakończony i przystąpił opuszczyć podium, trybuna opuszczone zostały przez jednostki niepowołane, które usiłowały proważyć nadal wiec i nadać mu charakter polityczny.

Obcena na sali policja zlikwidowała sprawnie zajęcia opuszczając salę. (p)

Po nabożeństwie odbyło się dekada wojska i organizacji przysposobienia wojskowego. Wieczorem o godz. 20.30 odbyło się w sali Filharmonii uroczyste abażementy na którą złożyli przemówienia członkowie komitetu obchodu imienia śpiewy chóralne i koncerty orkiestr wojskowych.

W czasie trwających obrad wdarda się na salę grupa komunistów którzy usiłowali rozbić zebranie. Między włóknierzami a komunistami wywiązała się bójka, w czasie której jeden z robotników otrzymał cios nożem w twarz.

Na sali powstała panika. Zaalarmowana krykoma policja rozwiązała zebranie, aresztując jednego z napastników przy którym znaleziono zakrwawiony nóż. Aresztowanego odprowadzono do komisariatu, a zebranie rozwiązano. (p)

Szkoda wynosi około 300 tysięcy złotych. Podczas akcji ratunkowej zalamala się dachowa motorowa, na której znajdowali się dwaj strażacy. Na szczęście spadli oni na czysty grunt, tak że oprócz lekkich obrażeń nie ulegli poważniejszemu szwankowi.

Wiadomości sportowe Wczorajsze mecze piłkarskie w Łodzi

TURYSCY — LEGJA 1:1 (1:1).

Wczorajsze zawody footballowe rozegrane na boisku WKS. zakończyły się wynikiem remisowym. Pierwszą bramkę zdobywał Turyscy przez Kahana z rzutu wolnego w 17 minucie, Rowanżuje się Steurman w 34 minucie.

LKS. — ORKAN 4:1 (2:0).

Zawody towarzyskie rozegrane w godzinach przedpołudniowych na boisku LKS. zakończyły się rezultatem zwycięstwem LKS, który wystąpił z Królem na środku.

LKS. II — K. S. Jednoczone 5:0 (2:0).

Powinno spotkanie rozegrane przed meczem LKS. — Orkan, wykazalo z sobą przewagę rezerwowego zespołu LKS. nad młodą drużyną „Jednoczone”.

Hakoah — Burza (Pabjanice) 3:1 (1:0).

Mecz powyższy rozegrany został w sobotę popołudniu na boisku przy ul. Wodnej.

W dniu wczorajszym na niedolnym do gry boisku przy ul. Wodnej odbyło się towarzyskie spotkanie zespołów: „Hakoahu” i „Burza” pabjanickie.

Mecz zgromadził ponad 500 widzów. Gra taktyczna stała na niskim poziomie należała do rzędu ciekawych.

„Hakoah” był drugą lepszą i na zwycięstwo zasłużył. Bramki zdobyli: Kuczyński (2) i Wollach. „Burza” uzyskała honorową bramkę z rzutu karne’o tuż przed końcem zawodów. Obie drużyny nie wykorzystały tej rzutu karnym.

Zawodami kierował p. Wardeszkiewicz — dobrze.

Kronika Łódzka

Sobotnie zawody w koszykówkę o puchar „Expressu” przyniosły rewalację niepodległość w postaci zwycięstwa Turystów nad Triumfem 26 25 (14:12). Turysci grałi bardzo ambulo. Inne mecze przyniosły następujące rezultaty: Kadimsh — WKS. 12 10 (8:4). Pierwsze zwycięstwo ładue grającej Kadimsh. LTSG. — Jednoczone 30 10 (11 0). Zasłużone zwycięstwo LTSG. Niedzielne zawody zostały odwołane.

Zarząd dziennikarzy i publicystów sportowych w Łodzi złożył wizytę kierownikowi ośrodka w p. w. i. k. p. Marszałkowi, który zaznaczył obecnych z pracami ośrodka.

Turysci wyjadą do Poznania na mecz o mistrzostwo Ligi z Warta niezakończony przygotowaniu, albowiem tośko ich znajduje się w stanie godnym pożalowania i o racjonalnym treningu mowy być nie może.

Automobilist łódzcy czynią starania w kierunku pozyskania dla Łodzi na sezon 1930 terminu na międzynarodowy zjazd gwiazdzisty. Projektowana jest impreza na bardzo wielką skalę.

Podczas odbytego wczoraj I-go szermierczego kroku pań startowało 18 zawodniczek.

Zwyciężyła p. Tamara Morozowiczówna, II miejsce zdobyła Cio-

pluzanka Jadwiga; III Szustrówna Wanda. F. Cipluzanka poza II miejscem zdobyła nagrodę za najlepszy poziom techniczny.

Lee Baible zabił się Tragiczna próba pobicia światowego rekordu szybkości

Donoszą z Dayton Beach, że automobilista amerykański Lee Baible poniósł śmierć w czasie próby pobicia ustanowionego przed kilku dniami przez mjr. Segraeve rekordu światowego szybkości.

Baible osiągnął był już szybkość przeciętną 325 km., kiedy stracił panowanie nad samochodem i o ogromną siłą wjechał na nadbrzeżną wydmę, przyczem samochód wyrzucił się, grzebiąc pod sobą kierowcę. Baible poniósł śmierć na miejscu.

Stojący w pobliżu fotograf Tracy Matthews, został przy wypadku również zabity.

Baible jechał na 36-cylindrowym samochodzie wyścigowym marki „Triplex”.

Leż. dent.
F. Boruńska
przyjmuje
Aleja Kościuszki 21.

je lub wizerzenia, kto buduje swe na kary i nagrody w zaświatach. Źródłem tej moralności jest potrzeba czynienia dobra z myślą o oporach ziemskich człowieka i dla spokoienia poczucia moralnego, nie zaś przez obawę gniewu lub nadzieję łaski niebios. Jest to więc moralność bezinteresowna. W deklaracji rzymskiej brzmiało to tak: „Spełnienie dobrego czynu samo przez się stanowi nagrodę i nie powinno być aktem interesowności”. W tej samej deklaracji czytamy: „Wolna myśl dąży do prawdy przez naukę, do dobra przez moralność, do piękna przez sztukę. Wolna myśl tworzy naukę społeczną, moralność społeczną i estetykę społeczną. Jest świeżością i demokratyczna, czyli odrzuca to podwójne rzezmo; autorytet i przymus w rzeczach wiary, przywilej w życiu politycznym, ucisk w życiu ekonomicznym”.

takie, jak „Bezbożnik” zaczęła się nad uczuciami ludzi wierzących. Wolna myśl daje sobie prawo badania zawiść religijnych, prawo krytyki instytucji wyznaniowych i ich kierowników, lecz nie wkracza na drogę nietolerancji.

Zarówno na kongresie rzymskim, jak i na wszystkich następnych, powtarzano z naciskiem, że wolna myśl nie jest doktryna, lecz metoda, a pierwszą jej metodą cechą jest swobodne poszukiwanie prawdy we wszystkich dziedzinach życia przy pomocy rozumu i doświadczenia i bez niewolnego posłuchu dla ustalonych zgóry prawdy i dogmatów. Na drugim międzynarodowym kongresie, odbyłym w Genewie w roku 1902, przyjęta została deklaracja progiamowa, złożona przez wielce zasłużonego w tym ruchu prof. Gabriela Seallisa. Czytamy w tej deklaracji:

„Wolna myśl nie jest świeżością nietolerancją. Zawiera w sobie wolność i myśl. Można je określić jako prawo swobodnej krytyki. Wymaga ono, by każde twierdzenie było zwróceniem się umysłu do umysłu, żeby poddawalo się krytyce. Wolnomyślicielem jest tedy pogląd na własnej inteligencji i poddaje go krytyce intelektualnej i logicznej, czyli nie przyznaje bezkrytycznie prawdy narzeczonych. Wolna myśl jest metodą, nie zaś doktryną.

nie przeciwstawia się dogmatom przez dogmaty własne”.

Wreszcie — utosamianie wolnej myśli z ateizmem. To również fałsz. Prof. Gabriel Seallies, który był jednym z przywódców międzynarodowego wolnomyślicielstwa, tak tę sprawę ujmował: „Poza ateizmem, który jest też dogmatem, czyż ogłosimy obowiązkiem pożytywizm? W imieniu myśli wolnej żądamy, by nie było opinii „podejrzanych”, by ateusz nie był traktowany jak przestępca, a wierzący w Boga nie był uważany za głupca. Doprawdy, któż ośmieliłby się usnąć po za rawias wolnej myśli Kartezusza, Spinozy, Leibniza, Fichtego, Hegla, Schopenhauera, wszystkich tych wielkich wyzwalczy myśli ludzkiej, którzy trzymali się idea Boga? Powiadamy otwarcie, że kongres wolnej myśli na którym nie mogłoby zabraknąć głosu Kartezusza, Spinozy, Leibniza, Kant’a, Renoussiera, spinozista Gozika, hegelianista Ernest Renan, deista Wiktor Hugo taki kongres byłby sekularną parodią”.

W fabrykach i warsztatach kłamstwa, zorganizowanych przez wrogów wolnej myśli, istnieje jej wszystkie jej zasady. Bo walna i ateaizm najniebezpieczniejszą była i będzie, o wiele trudniejsza...
Widz.

SPLENDID

SPLENDID

**Dziś i dni następnych!
Dwa wspaniałe filmy**

**I.
MIŁOŚĆ, NAMIĘTNOŚĆ i ZBRODNIA**

Porywający dramat. Najnowszy film „UFY”.

W rolach głównych: Jenny Jugo, Willy Fritsch

Orkiestra symfoniczna pod batutą A. CZUDNOWSKIEGO.

**II.
Najmłodszy i najrozkoszniejszy aktor świata
JACKIE COOGAN**

w niezrównanym filmie p. f.

Jackie-Marynarzem

Początek o godzinie 4.30 po p. f.

W soboty i niedziele od godziny 12-iej do 3-iej cena wszystkich miejsc 50 gr. i 1 zł.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek (Róg Rokicińskiej)
Tel. 18-16 Dojazd tramwajami 16 i 10.
PROGRAM Nr. IX
Od 11. III. do 13. III. 1929 r.
**CHATA
WUJA TOMA**
Dramat w 12-tych aktach według roz-
głosnej powieści HARRIETY
BEECHER STOWE
Dla młodzieży:
Początek seansów od godz. 15 i 17
w soboty i niedziele o godz. 15 i 15
Dla dorosłych:
Początek seansów od godz. 18.45 i 21
w soboty i niedziele 18.45 i 21.
Następny program:
„Król Dżungli”

Wyciąg.
KOBIETY!
Nie czekajcie do jutra — napiszcie natych-
miast jak długo menstruujecie. W wypadkach
chorobliwej przewlekłości menstruacji obstar-
cie polecany przez lekarzy higieniczny środek.
Cena: 1 garnitur — zł. 25.—
Organiczne zniekształcenia wykluczone. Nie-
szkodliwość gwarantowana. Wpłaty przekazem
lub za zaliczką pocztową.
Listy dziękczynne:
p. E. Sch. z S. pisze: „Odniosłszy duże korzy-
ści, będę dalej polecała”.
p. R. z L. pisze: „Od wielu miesięcy przysyła
pańska przynosi mi nieocenione usługi. Proszę
o powtórne przysłanie”.
**Joseph GYFKA, Berlin C. 2 (20),
Schliessfach 19.**

**Wolne miasto
Gdańsk.**
**Kasyno
Sopoty**
Przez cały rok
otwarte
**Roulette
Baccara**
Cercie
private
Informacje: Warszawa tel. 157-31,
również Kasyno Sopoty.
Hotel - Kasyno
Nowoczesny nowowbudowany hotel.
Piękne położenie z widokiem na morze
Ostatni komfort. Ciepłe kąpiele morskie.
Międzynarodowa kuchnia.

KINO SPÓŁDZIELNIA
ul. Sienkiewicza 40. Tel. 41-22.
Od wtorku dnia 12 do niedzieli
dnia 17-go marca 1929 r. wł.
**Scampański film humoru
i radości życia — najzabawniej-
szych przygód miłosnych i pikant-
nych niepowodzeń...**
„Nowoczesny Casanova”
W roli głównej — brawurowy amant
HARRY LIEDTKE
oraz dwie najśladze artystki ekranu
Lia Eibenschütz i V. G. Usón.
NASTĘPNY PROGRAM:
TITANIK czyli **Miasto Marzeń**
W rolach głównych: **VIRGINIA
VALI i HELMES HERBERT.**
Początek seansów w dni powszednie,
z wyjątkiem sobót, o g. 4 p. p. zaś
w soboty, niedziele i święta o g. 2 pp.
Ostatni seans o godz. 10.
Na 1-szy seans ceny miejsc niższe.

**LIKIERY
KONIAKI**
Akwawit 5/6
POZNAN
**NALEWKI
WÓDKI**

Pierwszorzędna Pracownia Okryć Damskich i Futer
D. FOCKO,
Łódź, ul. Kamienna Nr. 2,
zawiadamia Sz. Kliżentelę, że już nadeszły modele z Paryża
na sezon wiosenny i letni.
Ceny przystępne!

Zaprowadzona i ustosunkowana
firma w Katowicach z własnym
urządzeniem biurowym w centrum
miasta **poszukuje**
poważnych zastępców
na artykuły chemiczne i techniczne
i t. p. dla Hut i Kopalń.
Pierwszorzędne referencje i za-
bezpieczenie na żądanie.
Odpowiedź pod Nr. 4515 do
„PAR” Katowice, ul. Poprzeczna 8.

Przyjdź osobiście
albo nadeslij charakter
pisma, zakomunikuj imię,
rok, miesiąc urodzenia,
a otrzymasz szczegółową
analizę charakteru, okre-
ślenie zalet, wad, zdolności, prze-
znaczenia. Nadesłać zł. 2.— (można
znaczki pocztowe). Warszawa, psy-
cho-grafolog, Szyller-Szkołnik, No-
wowiejska 32, Redakcja „Świt”.

Zęby Sztuczne
na dogodnych warunkach. Gwarancja
za dobry materiał i solidne wykonanie
Laboratorium zębów sztucznych
Piotrkowska 99.

TU 60-34
„POGOIOWIE
ELEKTRYCZNE”
DYŻURY PRZEZ CAŁĄ DOBĘ
POMOC NADCHMIASZOWA

**PORADNIA
WENEROLOGICZNA**
**Lekarzy - specjalistów
ZAWADZKA 1**
czynna od 8 rano do 9 wiecz
11—12) przyjmuje
2—3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp.
leczenie chorób
wenerycznych, moczoplo-
wych i skórnych.
Badanie krwi i wydzielin na
syfisy i tryper.
Konsultacje z neurologiem i urologiem.
Gabinet. Światło lecznicze
Kosmetyka lekarska.
Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 ZŁ. 209—d

**Dr. med.
Silberstrom**
Zielona 11.
Choroby skórne
i weneryczne.
Usuwanie szpec-
ywnych włosów elek-
troizolizacją. Leczenie
Lampą Kwartową
Przyjmuje od 4 do
8 p.p.
Panie od 4—5
Niedziela od 9—1
dla niezamożnych
ceny lecznic.

**Dr. med.
Jan
Chrzanowski**
ul. Rzgowska 15

Leżarz-dentysta
H. Silberstein
Piotrkowska 99
Tel. 28-77
przyjmuje od godz. 10—1 i 4—7 wiecz

**Doktor
WOŁKOWYSKI**
CEGIELNIANA 25, TEL. 26-87
Specjalista chorób skórnych i wene-
rycznych.
**LECZENIE ŚWIATŁEM
(Lampą Kwartową)**
Badanie krwi i wydzielin.
Przyjmuje od 8—10 r. 12—2 i 4—8 pp
w niedzielę i święta od 9—1.
Dla pań od 4 do 5 po poł. oddzielna
poczekalnia. 208—d

ODCISKI
KLAWIOL
WARSZAWA

Zakład Zoologiczny
JANA ROZESSA, Główna 14
poleca:
Świeżo sprowadzone kanarki (turkoty)
z gór Hircu i inne ptaki śpiewające.
Ryby złote i ozdobne. Pożywienie dla
ryb i ptaków, oraz akwarja i dodatki
metalowe. 347-d
Ceny b. przystępne!

**UZYWAJ GRANULKI
RUSSYANA!**
**KASZLU
DUSZNOŚCI I CHRYPKI**
WARSZAWA

Do sprzedania
4 place
w Radogoszczu blisko Helenówka,
wiadom.: Inżynierska 1 u Lindnera

NASIONA
pierwszej jakości,
rolne, traw, drzew, warzywne i kwia-
tów, oraz narzędzia i przy-
rządy ogrodniczo - pszczelnicze
polecają składy
L. JASINSKIEGO
prowadzone od 1870 r.
w ŁĘCZYCY, ul. Poznańska 50,
telef. 125,
w ŁODZI ul. Św. Andrzeja 10,
telef. 68-56.
Cenniki rozsyłane są bezpłatnie.

**Poszukiwany
Kierownik**
dla instytucji związkowej z wyż-
szym lub średnim wykształceniem,
społecznie wyrobiony i obeznany
z ruchem zawodowym.
Oferty sub „K. Z.” składać w
administracji niniejszego pisma.

Ogłoszenia drobne
MATRYMONIALNE
Szybkie pośrednictwo. Warszawa, Tło-
mackie 2 m. 17, telefon 02-49. Skrzyn-
ka pocztowa 574. Przyjmuje od 20 marca
do 25 b. m. za uprzednim wykupieniem
numeru Dyskrecja zapewniona. Adres:
Łódź 6 Sieronia 10 m. 17, tel. 75-45.
471—n

PIERWSZORZĘDNY
łódzki zakład krawiecki M. Kozencwajd
ul. Wschodnia 43 poleca na sezon
wiosenny najnowsze modele paryskie,
które przyjmie w kostiumy i paita,
za kosztum 25 zł za paito 25 zł, i także
aletka pamięskie po 15 zł. Wykona-
nie solidne. Proszę się przekonać
507—n

DYWANY
reperuje. Tkanka sztuczna, Piotrkow-
ska 92. 215-d
TOWAROWE
bryki, rolwagi sprzedam, Kilńskiego 52
501—n

Prenumerata

miesięczna „Głosu Polskiego” ze wszystkimi
dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5,50, za odosze-
nie — 40 groszy; z przesyłką pocztową w
kraj — zł. 6,50.—; zagranicą — zł. 10.—

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1 szpalawy.
1 strona i w tekście 40 groszy, strona 5 szpalt. — Nekrologi 30 gr. str. 5 szpalt. — Nadesłana
po tekście 20 gr. str. 5 szpalt. — Zwyczajne 10 gr. str. 10 szpalt. — Wyraża naj-
mniejsze 120 zł. Poszuk wam pracy 10 gr. — Ogłoszenia zaręczynowe 20 gr. — Wyraża naj-
szersza 20 gr. — Wyraża najszersza 20 gr. — Wyraża najszersza 20 gr. — Wyraża najszersza 20 gr.